

מסורת הש"ס

א) בַּמִּשְׁנָה שְׁמֵנִיּוֹת לִיג מִן הַמֵּאֻכָּלוֹת הַפְּנִימִיּוֹת וְעַי רַעֲיָד שֶׁסּוּם וְזִמְסִין סָדַר. וְכִמְרִיט יוֹמֵא פִּידִי מִיגִיג, א) יוֹמֵא מִיגִיג, א) עִירוֹנִי קִדִּי, א) [פִּסְחִים פִּג, א) לִיגִל מוֹחֲסִים כִּיגִל מִשְׁנָה שְׁמֵנִיּוֹת עַי מִיגִיט, א) שַׁבֵּת כִּכִּי: מִנְחֹת סוּי, א) יוֹמֵא נִגִּי, א) [שַׁמּוֹת כִּן, א) לִיגִל לִרְעִיבָה קִרְיִן, א) לִיגִל שַׁעַה, א) עַי מִיגִיט וַעֲי מִהֶרֶסִילִי פִּסְחִים פִּג: סִדִּיִּה מוֹסִי הִיָּה מַעֲמִיד, א) [לַעֲלִי סוֹפִיגִי, א) [סָס וַעֲיִישׁ, א) [לַעֲלִי לִ סוֹעִיגִי, א) [בִּסְקוֹ הַמַּסְכֶּת לִיזִיר חִי, א) [לַעֲלִי לִגִּי: מִיגִיג, א) [יוֹמֵא מַדִּי, א) [לִיגִל הַקִּרְבֶּת, א) [יוֹמֵא לִגִּי, א) [קִרְבֶּת א, א) [יוֹמֵא לִגִּי, א) [שָׁס, א) לִיגִל קִלִּי, א) נִגִּלֵּא לִדִּיִּל וְלַעֲיגִי דִסְכּוּי הַעִירוֹת אִישׁ מִתַּחֲבֵר לַשְּׁמִין כִּן הַעִירוֹת עֲלָמָן מַסְפִּירִין כִּסִּין מִן הַתַּחֲבֵרוֹת שֶׁפָּסֵקָם עִם מַסְכֶּסֶס לִיגִל, א) [לִיגִל לִלֵּב הַגּוֹל אִיגִי, א) [לִיגִל דַּפְסִיִּים דִּק עַי, וְסֵם לִיִּמֵּא הַסּוֹפִי כִּיגִיט.

הגהות רב"ח

א) בַּרְשִׁי דִּיִּה וּמַעֲמֵלָה וְכִי אִמֵּר וְ הַסִּיד וְלִמִּיגִי מִיָּה פִּסְכֶּתֶר סִי נִכְר מַתְכֵּל: א) דִּיִּה וְהִי שֶׁאִמֵּר וְכִי שֶׁסֵּם הַסִּיד הַמִּסִּיל מוֹנַח פִּסִּי:

פ' הראב"ר

לכריכת נימא על בשור וגם כשהוא מחמם דכל דבר שיש בו חימום ומכוון לחימום בו אסור בכל ענין בין בדרך לבישה ובין בדרך הצעה. והיי"ט אמרנין בשלדו פ"ק דמסכת י"ט דהתי צריי דפשיטי דדיון אין בהם משום כלאים כלומר אפי' שמתכוין לחימום משמים אחרו בחיקוי אפיפי"כ אינו אסור לפי שהמשות שחן צוררין בו הם מקשים אותם ביותר עד שאין בו חימום. וגם לבישה והעלאה לא שייכי ביה שהרי חתיכת בנדי בעלמא הוא ונתנו בחיקוי והרי אין בו לא כבוד ולא חימום ולפיכך מותר וחו לא מירי. וכלאוי הוואיל דאדאא לידן ינבא בהו מילתא לפי ששפעתיה בשם רבי יבאי דיל הלוו שאסור לכסות העורות בבגדי צמר ולחברם דחר ע"י תפירה ואפי' דכסוי העורות אינו מתחבר לפשתן שהעורה עצמה מכוסה א' בהן התחברין עם המכסה של העורה שהיו צמר ע"י חיבור העורה עם המכסה אסור ואפי"ס שהוא מחבר עורות עם המכסה בתפירה חוטיין משי או קנבוס אינו מועיל מאדור שהעור עצמה תפורה בחוטיי פשתן. ואית' פשיטא דדאי שכן הוא דמיש שהעורה מפסקת בין חוטיי פשתן לבגדי צמר ע"י חיבור שהעור מכוסה ודמיש שהחוטיין עצמן הוו מחברים לצמר דכיון שהכל מחוברין יחד אמאי לא קרינן ביה לא תלבש ששענו צמר ויפשיטן יחדיו דהא בכללאים בתפרישתן נמי כתיב לא תתורש בשור ובחמור יחדיו אפיפי"כ תנן במסכת כלאים בפרק כלאי הכרם דאין קוררין לא חסות לא בצדי קוררין ולא באחורי הקרון ותני עלה בתוסי' דרי"מ מתיר ופרש בפרשי' דה"פ דהדיא מתניין אין קורשין את הסוס לצדיי קרון ולא לאחורי קרון כדי ללמדו דרך (מנהג קרון) [למשך בקרון] שיהיה רגיל לילך בקרון ומתוך פירושא משמע דמדותא שותאן צריך משיכת חורא קרש אותו בצדי הדיכ הכי כהיבא אחיניי שמשך בלא זה את הקרון ולהתרגל למשך בעלמא קא עביד אינו אסור מדאורייתא אלא מדרבנן דילמא אתי למעבר במקום שצריך שניהם ולעיל מיני' דהדיא בבא נמי תנן ההם הלשיתיש שהיא קשורה ברצועה אסורה ומפרי באותם הפרושים כמו כן דאם שתי ההמנות המנהיג את הקרון הם השוורים או סוסים

ובמהגו שלישית קשורה לרצועה כדי ללמדו משיכת הקרון אם היא ממין אחר אסורה משום כלאים אפי"ג דלא עביד מידי וי"ל כמו כן אסורה מדרבנן היא והויא בבא לדענן שלישית קשורה לרצועה לא פליג ר"מ אבל הכי בצדיי הקרון ואחורי הקרון פליג ר"מ אפי"ג דהכי דהכי להרטיב בעלמא קא עביד וי"ל דלא דמי דהתם לענן שלישית קשורה לרצועה לא פליג ר"מ ממש כיון שכולם קושרים יחד ומשום הכי התם מודה ר"מ דאסור מדרבנן דאיכא למיגזר אטו מנהגי כיון דלא מנכיר מילתא כולי האי אבל הכא שהוא מצדיי הקרון או לאחורי הקרון כיון דמפסיק הקרון בין הבהמה אין דרך הנהגה בכך (כ"כ) לא מיכביר מילתא כולי האי ולכא למיגזר (ומשום) מנהגי גמור אבל במקום שמסייעין וא"ו אפי"ס שהקרון מפסיק ביניהם חשיב מנהגי בכלאים ובשביל כך מסיים לשם בתוסי' ובירושלמי שאם היו מסייעין זה את זה בירידה ובעלייה הכל מורים שאסור וטעמיה מפרשי אמוראי בירושלמי ר"י וי"י סבר מפרי שהו נטעו עצלותו של זה והו נטעו עצלותו של זה ורב אמר שנושאין החבל של ביניהם מ"מ אשכחן דהנהגה בכלאים שייכא אפי"ס שמפסיק קרון בניהם וקריין בהו שפיר יחדיו וה"י לענין צמר ופשוטים יחדיו הכא אפי"ג דאיכא מירי אחורי דמפסיק בניהם אמאי לא קרי יחדיו דמישי האי יחדיו וי"ל דשמא שאין דומין יחדיו דחרישה מיוחדו דרשעטנו דהתם גבי חרישה לא הקפיד הכותב אלא על המחרשה שלא תהא נעשית (אלא ב' מיני בהמה דכתיב לא תחרוש

החלו עולים פרק ששי תמיד

דן מלא וגדוש.
שיהא הצוך מלא ומתוקן ר"ל הצוך שהוא בתוך הכף (והצוך

בתוך הכף) כדי שלא תתפזר הקטרת. וכבר ביארונו במסכת כריתות (פ"א) שמקריצין הימנו בכל יום משקל מאה דינרין משקל ג' בצקרי ומשקל ג' בצרב: **ומטוטל**.
חתיכה קטנה של בגד ולפיכך אמר שהיו ממלאין

מלא וגדוש קטרת וכסוי היה לו וכמין מבוטלת היה עליו מלמעלן: ה "מי שזכה במחתה נטל מחתת הכסף ועלה לראש המזבח ופנה את הגחלים א' הילך וחתה^(א) (מן המאוכלות הפנימיות) ירד ועירן לתוך של זהב ^(ב) נתפור ממנו כקב גחלים והיה מכבדן ^(ג) לאמה ^(ד) ובשבת היה כופה עליהן פסכתו ופסכתו היתה כלי גדול מחזקת לתך ושתי שרשרות היו בה אחת שהוא מושך בה ויורד ואחת שהוא אוזוה בה מלמעלן בשביל שלא תתגלגל ושלשה דברים היתה משמשת כופין אותה על גבי גחלים ועל השרץ בשבת ומורידין בה את הדרשן מעל גבי המזבח: ו הוגיעו בין האולם ולמזבח ינטל אחד את המגרפה וזורקה בין האולם ולמזבח אין אדם שומע קול חבירו בירושלים מקול המגרפה ושלשה דברים היתה משמשת כהן ששומע את קולה יודע שאחיו הכהנים נכנסים להשתחוות והוא רץ ובא ^(ה) ובן לוי שהוא שומע את קולה יודע שאחיו הלויים נכנסים לדבר בשיר והוא רץ ובא ^(ו) וראש המעמד היה מעמיד את הטמאים בשער המזבח:

הדרן עלך אמר להם הממונה

החלו עולים במעלות האולם מי שזכו בדישון מזבח הפנימי והמנורה יהיו מקדימים לפניהם ימי שזכה בדישון מזבח הפנימי נכנס ונטל את הטני והשתחוה ויצא מי שזכה בדישון המנורה נכנס ומצא שתי נרות מערביים דולקין ימדישן את המזרחי ומניח את המערבי דולק ^(א) שממנו היה מדליק את המנורה של בין הערבים ימצאו שכבה מדישנו ומדליקו במזבח העולה ינטל את הכוז ממועלה שניה והשתחוה ויצא: ב ימי שזכה במחתה צבר את הגחלים על גבי המזבח ורדדן בשולי המחתה והשתחוה ויצא: ג ימי שזכה בקטרת היה נוטל את הכוז מתוך הכף ונותנו לאוהבו או לקרובו נתפור ממנו לתוכו נותנו לו בחפניו ימלמדים אותו ^(א) הוי זהיר ושמא תתחיל מפניך שלא תבוה התחיל מרדדן ויוצא לא היה המקטיר מקטיר עד שהממונה אומר לו הקטר ואם היה כ"ג הממונה אומר לו אישי כהן גדול הקטר ^(ב) פרשו העם והקטיר ויצא:

הדרן עלך החלו עולים

בשלישית שכן שיש צו דישון המנורה ונותן אותו על מעלה שניה של אָבן שהיא לפני המנורה ונוטלו משם ומיאיִלו: [ג] כבר ידענא שמנצח הקטרת הוא מנצח הזהב שצביכל שהוא צאמצע צין השלגן וצין המנורה כמו שזייירו במנחות [ו]. וכמו שנזייר במדות: [ג] ופירוט מרדדן.
שליע יפירוש אותו מנצח: כבר הקדמנו בפרק שפליי זה דמי (ומטוטלת] שהצוך מלא מן הקטרת ים כפק דבר מועט והוא נותן אותו דבר מועט מן הקטרת בחפניו של מעטיר. וכן הקדמוני^(א) שהמקטיר הקטרת לא הקטיר אותה קודם לכן אמרו לא שנה אדם זה ולפיכך אמר כאן מלמדים אותו הזהר שלא תתחיל מלפניך כדי שלא יתיי הקטרת לידו וישרפנה: **מרדד**.
פורש הקטרת על האש: ומה שאמר פרושו העם והקטיר. הוא

לג.

שיאלו כל הכהנים מצין האולם ולמנצח כמו שיתבאר בתחלת כלים והוא מה שאמרו ופורשין מצין האולם ולמנצח בשעת הקטרה ואין חייצין בזה אלא בקטרת שצכל יום אכל בקטרת של יוה"כ ר"ל שמקטירין אותו בקדש הקדשים אין חייצין בני אדם ללאת מצין האולם ולמנצח אלא מן ההיכל בלבד. וראוי שמדע שזשעה שיצא בדם טהות הנעשית בפנים לזרוק מדמה בפנים זה יהיה בדם כהן משיח ופר העלם דבר ושעירי עבודה זרה שהם גם כן פורשים מצין האולם ולמנצח כמו בשעת הקטרה ולמדנו כל זה ממה שנא' (ויקרא טו) וכל אדם לא יהיה צאהל מועד אמרו^(א) אחיא כפרה כפרה מיו"כ אחיו כפרה שמהיה בקדשים פורשין מצין האולם ולמנצח אלא בשעת הקטרה ביום כפור בלבד שהם ים מהיכל פרשי מצין האולם ולמנצח לא פרשי לפי שהוא נסתר מהם מצית קדיין הקדשים ואי"ל ללא שם ולפיכך אין מזהירין בני אדם שלא יבא שום אדם שם. וכבר בארנו בגמ' יומא סדר הקטרת^(ב) התמיד של כל יום והסמון לו ואמרו שהיא קבלה משומרה ואפי"ס שהיא קבלה הביאו לראיה עניינם כדי לסייע אותו סדר וזו היא תורף דצריהם בזה^(א) מערכה גדולה קודמת למערכה שניה של קטרת ומערכה שניה של קטרת קודמת לסדור שני גורי עזים וסדור שני גורי עזים קודמת לדישון מנצח הפנימי לישון מנצח הפנימי קודם להטבת ה' נרות והטבת ה' נרות קודמת לדס התמיד ודס התמיד קודם להטבת שמי נרות והטבת שמי נרות קודמת לקטרת והקטרת קודם לאצרים ואצרים למנחה ומנחה לחציתים וחציתים לנסכים ונסכים למוספים ומוספים לצזירים וצזירים לתמיד של צין הערבים שנאמר^(א) והקטיר עליה חלצי השלמים עליה השלם כל הקרבנות כולם וסדר הזה כולו הוא על דעת אצא שאול והוא שאמר שצריצין דס התמיד על המנצח יפסיק צין הטבת החמש נרות ונית הטבת שמי נרות כמו שזכר כאן אכל חכמים אומרים שזהקטרת הקטרת היה מפסיק והיה זורק דס התמיד ומניב ה' נרות ומקטיר קטרת ואח"כ מניב שמי נרות והלכה כחכמים. וכבר נתבאר בשלישי ממסכת זו שאחר שמיטת התמיד מדשינן מנצח הפנימי ועס דישון מנצח הפנימי מדשינן המנורה. וכן נתבאר בפרק הרביעי [ג]: שאחר זריקת הדס מנתחין נחתין ומציצין אותם לכבש ומה שאמר זה צהשי"ס העולה אצרים רכא לומר העלאת אצרים מן הכבש למנצח. ומבואר הוא כי מה שאמר^(א) מנחת ר"ל מנחת נסכים והיא נקראת במסכת זו מנחת סולת ומה שאמר^(א) נסכים רכא לומר נסכי יין. אחר כך הכנים בסדר התמיד סדר עבודה שנת ולפיכך זכר מוספין

ושתי צזיכי לצונה של לחס הפנים. וכבר בארנו בחמישי מפסחים (דף נט). שאינו מותר להקריב קרבן אחר התמיד של צין הערבים אלא פסק שנאמר זו שאינו נשחט אלא צין הערבים. ואלו שני גורי עזים אי אפשר שלא יציאו אותם עם התמיד מוסף על עצי המערכה שנאמר (ויקרא ו) וצבר עליה הכהן עזים ומיעוט הרבה שנים אכל בתמיד של צין הערבים בלבד יצאו שני גורי העזים האלו צידי שני הכנים ולא יעלה אותם כהן אחד שנאמר (סס ה) וערכו עזים ואמרו ו"ל כ"מ שאמרו וערכו על תמיד של צין הערבים ^(א) הוא כמו שזכרנו כבר בשני מיומא (דף כו:). וכן אמרו [יומא טו.] אין מפייסין לתמיד של צין הערבים אלא כהן שזכה

דהסם לענין ספק טומאה קאמר אלא לענין שנת ציון דמוקפת מחוץ ודלתות נעולות בלילה ואין עשירים זה נגדו זה הויא רה"י מן הטהרה: דהניקין צין אולם ולמנח. אותם שזכו במחתה ובקטרת: את הגרסיה. מתרגמנין עיי' מפרושים וכל זה היה עשוי כיוון מנהגים: בגמנין להשתחוות אחר הקטרת: דייבר בשיר. כשעת הניסוך: מפסידי את הטמאים בשער המזבח. כל הטמאים שנחלוו ציט אכ שנוצר היום צין גירינן לנחל ונלש ציט אכ מעמדן בשער המזבח שכל נמשין ויוצאן דרך סם ובפרק כיצד יזנין (דף פט.) מפרש טעמא חד אמר מפני חזק אלא אמרין אותם יחסי ציט אכ פלטי ופלטי וכל לוי לנטל ממלאכה ולכא לפרט וז"א כדי לבייטע על שלא יהאירו טומאה: הדרן עלף פירק אמר דאם המבטוי וזאא' החלו עולים במעלות האולם. מה שזכו בקטורת ומנחתה: בפעולות האולם. דמתן תורתו [פי"ב מ"ג] דיי"ט מעלות צין צין המנח והאולם: היו מקרימין לפנים. לניול הכלים שהיום סם ובשכל שדאן מצח הפנימי

ו א מיי" פ"ג מהלכות תמידין ומוספין הלכה ה:
ז ב מיי" שס הל' ו:
ח ג מיי" שס פ"ו הל' ה:
א ד מיי" פ"ג מהלכות תמידין ומוספין הל' ז:
ב ה מיי" שס הל' ו:
ג ו מיי" שס הל' טו:
ד ז מיי" שס הל' יז:
ה ח מיי" שס הל' יז:
ו ט ו מיי" שס הל' יז:
ז ב מיי" שס הל' ט:
ח ל מיי" שס הל' ט:
ט מ מיי" שס הל' ט:
יז א מיי" שס הל' ב:
יז ב מיי" שס הל' ב:

שיטה מקובצת

אן הנחלים אינן ואינן מינת היקף [בין: ב] מבכדין עיי' מוס' דחומים (דף לא ע"ב ד"ה המוריד): ג א וכל ומשמחיה וכן: דן וזכר שם המסיל מלפנין שלא מינת שמה נמחק:

פ' הרא"ש

ב"א וגדוש קטרת. ומנח מתוך קף היגול אלא ישקר ממנו דרך הליכתו יגול לתוך קף הגדול ואי"ס והכי קף חולן צין לן לכוון והוא פולע בלאמרינן מנחום מוקד במזרח חולן י"ל כיון דלוקד עבודה היא לא כוח מנחה אי"ס הוי לקיחה בדבר אחר ושמה לקיחה בפרק א' לולב וערבה וכן ר"י וי"ל נבחים [בד. ועיי' מוס' ד"ה הוואיל] דלא הוי מנחה אלא כשחלוו בדפנות הכלי ולא כשחלוו בשוליו: בפין מוטוללת הוי. טעין טעמא שהיא לבסוי מלמעלה והיא מטוללת על ידה וזית דרגסיי במוטוללת כיוון כר על עור נחון עליה לביסוי מלמעלה [דקרינן] שלא יזי רות הקטרת והיא רחמו נודף וזקן וזי מוספין וסבירי בפרק בתה ממה ויאלה [דף נד.] לא יאא הנחל במטוללת אכל יואל במטוללת הקשורה לו בשליטה של אלה חתיכת בגד שקושרין לו לפיט: פי שזכה במחתה. למות גחלים מעל המנח החליץ והלויים לתמן על מנח הפנימי להקטיר עליו את הקטרת ואלא היה כה כשיט אלא הוויב כקטרת אומר לא אכלנו וכו' עמי במחתה ועלה לראש המנצח ומהה ויד: גפא מחמה של כסף. ביומא [דף נג.] מן דמחזיק ד' קינן. ויפני את הנחלים היקף ואינן ומהה הן הפנימיות. דגני מותות הדין מן כחי דלמנוהן אוחנן הקופים לטיות דען ומאולות ואין כסם ממשות של גחלים אכל הכא כשי גחלים לחשות ויפערות דלמינן מחלי כשי ואנב מנחש דמרותה דקטן במחיהו קינן דיי"ג דגבירי' ופניא את הנחלים מנכב אוחנן ומהה עיי' שגחלים העלויים כצוית ואין לחשות עבר אל עבר כמו מתחמרים. אכל כל גרס מן המאכלים שפליט דוד יום נמקתן פסק אל כיון משום שהכל מנשפין שעה אחתה כלי שרת היא וקדשו לנחלים ואינן תפסוק ההקדש וי"ל דהיהא דיישי' איירי בגחלים של יום הפורשים שבלאותה מחמה שחיתה הוי מניסם אכל גחלים של כל יום מחמה שחיתה זה לא יהיה כלי שרת והכי איתא בירושלמי תפתו בגחלים של יום הכסופים: אפביתר. סורומיו מתרגמנין פסקמיהו וימכרן אונם שלא יכיו בכן רגלי ההסיה לתך. מחי כור: אחת שאו מושך בה. כי היה ממלא אותו אפר ואורזים מעל המנח ואחוז בשלשלת ומושך: ואחרת. אחוז בשלשלת מלמעלה כד יתחנבלג לא היה לנטות כמין ויהי. על שרץ בשעת. שנחלה בעוהה ומושפין שמה יגע וזו אדם כופין עליו פסכתו ואין מוילצין אותו בשעת משום אסור מוקלע ויש שנות שאמרי במקדש בלאמרינן יצי למס פספס [מנחות ו.]. דעיתות קיים והתמן אין דיוחן שנת ובדלימא בפסחים (דף קד סד. וי"ל גבי מקולת יום שס) גבי קטני יום וי"ט משום דעוריה רשות הרבים וי"ל טעין כחא דלמנחין בפין דפסחים (דף יט ט.) ואת אומרם רשות הרבים היא ולא היא

עין משפט ונר מצוה

ו א מיי" פ"ג מהלכות תמידין ומוספין הלכה ה:
ז ב מיי" שס הל' ו:
ח ג מיי" שס פ"ו הל' ה:
א ד מיי" פ"ג מהלכות תמידין ומוספין הל' ז:
ב ה מיי" שס הל' ו:
ג ו מיי" שס הל' טו:
ד ז מיי" שס הל' יז:
ה ח מיי" שס הל' יז:
ו ט ו מיי" שס הל' יז:
ז ב מיי" שס הל' ט:
ח ל מיי" שס הל' ט:
ט מ מיי" שס הל' ט:
יז א מיי" שס הל' ב:
יז ב מיי" שס הל' ב:

היה עשוי כיוון מנהגים: בגמנין להשתחוות אחר הקטרת: דייבר בשיר. כשעת הניסוך: מפסידי את הטמאים בשער המזבח. כל הטמאים שנחלוו ציט אכ שנוצר היום צין גירינן לנחל ונלש ציט אכ מעמדן בשער המזבח שכל נמשין ויוצאן דרך סם ובפרק כיצד יזנין (דף פט.) מפרש טעמא חד אמר מפני חזק אלא אמרין אותם יחסי ציט אכ פלטי ופלטי וכל לוי לנטל ממלאכה ולכא לפרט וז"א כדי לבייטע על שלא יהאירו טומאה: הדרן עלף פירק אמר דאם המבטוי וזאא' החלו עולים במעלות האולם. מה שזכו בקטורת ומנחתה: בפעולות האולם. דמתן תורתו [פי"ב מ"ג] דיי"ט מעלות צין צין המנח והאולם: היו מקרימין לפנים. לניול הכלים שהיום סם ובשכל שדאן מצח הפנימי